

FATABUREN

Nordiska museets och Skansens årsbok

FATABUREN

NORDISKA MUSEETS OCH
SKANSENS ÅRSBOK

1963

*"Liten kvällsmusik i herrgårdsmiljö."
Från en konsert i Skogaholm på Skansen
den 14 juni 1962.
Foto Studio Antoni & Geblin.*

Redaktion:

GÖSTA BERG • SAM OWEN JANSSON

MARSHALL LAGERQUIST

Redaktör: Marshall Lagerquist

Omslagets färgbild visar ett utsnitt ur en miniatyr av J. H. Schildt med de svenska drabanterna invecklade i handgemäng med sachsiska trupper i röda uniformer under övergången av Düna år 1701. Se Erik Andréns och Alf Åbergs uppsats Arvid Horns trofétavlor och övergången av Düna i denna årsbok.

La couverture en couleur représente un fragment d'une miniature de J. H. Schildt: Le passage de la Duna en 1701, avec la troupe des trabans suédois aux prises avec les troupes saxonnes aux uniformes rouges. — Voir dans ce même volume les explications de MM. Erik André et Alf Åberg: Les deux tableaux ornés de trophées d'Arvid Horn et le passage de la Duna.

Tryckt hos Boktryckeri Aktiebolaget Thule, Stockholm 1963

Klichéerna från Grohmann & Eichelberg AB, Stockholm

Färgbilden av guldterrinen framställd hos Esselte AB

FLAMSKVÄVNAD MED ENHÖRNINGAR

Ett sällsynt värdefullt förvärv har i år kunnat tillföras museet tack vare bistånd från Samfundet Nordiska museets Vänner. Det gäller en bänklängd i flamskvävnad, daterad 1685. Det är mycket svårt att finna så tidiga textilier, framför allt så väl bevarade som denna. Bänklängden tillhörde på sin tid bankiren Isak Glückstadt i Köpenhamn. Efter hans död 1910 såldes den på auktion till Conrad Langaard i Oslo. Än en gång bytte den ägare, då professor Leiv Kreyberg i Oslo förvärvade den, och i december 1962 slutligen

fick Nordiska museet möjlighet att köpa den. Trots att ägarlängden inte på något sätt förknippar vävnaden med Sverige, har den ändå förvärvats som ett exempel på svensk textil kultur. Därvid stöder vi oss på de forskningar som fil. dr Ernst Fischer framlagt i sitt nyutkomna arbete *Flamskvävnader i Skåne* (Malmö 1962) samt på direkta konsultationer med honom.

Vävnaden har uppenbarligen använts som hyende på en bänk. Den tycks vidare vara avkortad, nuvarande längd är 2,14 m, men den ursprungliga längden är inte känd. Bredden är 57 cm. Som inslag har använts företrädesvis ullgarn men dessutom silke och i någon utsträckning även metalltråd. Varpen är av oblekt lingarn och vävnaden är, som förut antytts, utförd i flamskvävnad, en teknik som i Sverige är känd sedan 1500-talet. Färgerna är i huvudsak blått, grönt och rött — samtliga rikt nyanserade — mot svart botten. Mönstret upptar det kända motivet med enhörningen, ett medeltida fabeldjur med symbolisk betydelse. Detta motiv, som på vävnaden upprepas 3 gånger, inneslutes i var sin bladkrans, vardera med 4 rosor. Urnor med blommor så stora att de upptar vävnadens bredd, kompletterar mönstret. Bänklängden är slutligen försedd med invävd såväl märkning som datering MIS SPD A. 1685, vilket inte gör den mindre intressant.

Inga Wintzell

R é s u m é

Tissu à la manière flamande avec des licornes

Un revêtement de banquette en tissage de genre flamand avec chaîne de lin et trame de laine, soie et fil métallique, daté de 1685, ce qui est exceptionnellement ancien, nous a été procuré par la Société des Amis du Musée Nordique. La provenance n'est pas connue par des documents — à partir de la fin du siècle dernier le tissu a passé d'une collection particulière à l'autre — mais tout semble indiquer son origine suédoise. Le motif représente des licornes entourées de couronnes de feuillage et des urnes remplies de fleurs.